

ШЫҢ

ВКП(б) ТЫВА ОБКОМУНУҢ КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕДИНИҢ БОЛГАШ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫҢ ДЭПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТ СОВЕДИНИҢ ОРГАНЫ

1951
сентябрь
4

ВТОРНИК

№ 174 (2348)

ВРТЭЭ 20 КӨП

БО ХҮНГҮ СОЛУНДА:

КОЛХОЗЧУЛАР БОЛГАШ МЕХАНИЗАТОРЛАР! (1 арын).

Тайбынның херээн быжыглаал! (1 арын).
ПАРТИЯҢ АМЫДЫРАЛ! К. Маады.—Партия эге организацияларының секретарьларының чөвүлө хуралы (2 арын).

ОБЛКУСКОМДА: Кызыл хооркуускому ажилчы чоннарын билдирешкининерин болгаш хомулдаарын канчаар көрүп турарынын дугайында (2 арын).

В. Андреев: «Брдола» деп солунуң 50 чыл болганыга (2 арын).

С. Ливинский. — Улуг чогаалчы — патриот И. С. Турснев (3 арын).

Чер-черде бирик өөредилгенин чоруп турары (3 арын).

Генерал Нам Ирини меделели (4 арын).

Кореяда болушкуннар (4 арын).

Дүжүт ажаап алыышкынынын үезинде политик-массалыг ажылды күштелдирер

Дүжүт ажаап алыышкыны—чылдык көдөө ажил-агый кампанияларынын иштинден эң-не массалыг, харысагалыг, шыгымы болгаш нарын кампания ажилы болур. Бо кампанияга ажил херекти хүн бүрүнде, шак бүрүнде иштирээр. Ажаап алыышкыны—түр үенин херээ. Чогуур үезинде ажаап алзыңа—ойнап алганын ол, ажаап алыышкыга хожудааныңа—уттурганын ол—деп эш Сталин бисти өөредип турар.

Дүжүт ажаап алыышкынынын үезинде каныг-даа хожудаашкыны, оомунаар чорукту, тарааны кестирерини, сноптаарынын, шөдөн дажыгаарынын, сараттарынын болгаш бастыраарынын аразында үзүктелдирер чорукту тургузуп болбас.

Бо ажилдарыны таарыштыр организастаары партия организацияларынын организастыг болгаш политик-массалыг ажилын күштелдирерин улуу биле негеп турар. Көдөө ажил-агый ажилдарынын бо чугула үезинде коммунистер болза, массаның бажына чоруп, боттарынын күш-ажылы болгаш шыгымы сагыла-чорумнуң үлгери биле массалары сорук кирип, мобилизастаар ужурул.

Көдөөни партия организацияларынын дорт хүлээлгези болза, массалары күш-ажылы болгаш политиктиг ишпейин көдүрүп, дүжүт ажаап алыышкыга болгаш тараа белеткелгени социалист чарышты калбаа-биле делгедери болур.

Массаларыны мобилизастаарынын чугула чөлсө болшевик агитация болур. Агитаторларынын чалбыныг, болшевикти сестери болза, совет кижиерин сорук кирип, оларны чогадыкчы, ажил-ишчи, кызымач чүткүлдү күш-ажылче көдүрер.

Элээн хей партия организациялары дүжүт ажаап алыышкынынын баштайгы хүнеринден эгелээш-ле политик-массалыг ажилче кичээгейин салып, агитас-массалыг ажилдын алам-бүрү хевирлерин ажилдап турарлар.

Улуг-Хем районун Ленин аттыг болгаш Иданоу аттыг колхозтарда партия организациялары дүжүт ажаалгазынын баштайгы хүнеринден эгелээш-ле политик-массалыг ажилды калбертип, социалист чарышты эки организастап турганын биле ол колхозтар тараа дужаалгазынын планын областа бир дугаарда күүсеткенер. Ол ышкаш Чөөн Хемчир районун «Коммунизмче орук» колхозта партиянын политик-массалыг ажилы эки тургустунамын биле ол колхоз дүжүт ажаап алыышкынынын талазы-биле районда мурнакчы болуп турар.

Ажил-агыйның чедикшинери партияны организастыг болгаш партияны-политиктиг ажилдан бүрүчү биле хамаарып. Бо дугайын утуп турар партия организациялары база бар. Каа-Хем районун «Кызыл тул», Ворошилов аттыг болгаш «Октябрь 14 чыл ою» колхозта партия организациялары агитас-массалыг ажилды планнарын баштайгы хүнерден эгелээш-ле күүсетпейн келгенер. Партияны организастыг болгаш политик-массалыг ажилын Бин-Хем районда четпес организастап турар деп чүвени күрүнеге тараа дужаалгазынын талазы-биле ол районун хожудап турары херечилеп турар.

Узбек ССР-нин Ташкент облазынын Средне-Чирчик районунда «Полярная звезда» колхозтун даргазы Социалист Күш-ажылдың Маадыры Ким Пенхваны «Кадыр болгаш Маска» деп ийи дугаар медаль-биле шаңнаар дугайында ССРЭ-ниң Дээди Совединиң Президиумунун чарлыгы

Социалист Күш-ажылдың Маадыры атты тывыскаанын соонда даразындагы үш чыл иштинде улаштыр Социалист Күш-ажылдың Маадыры атты тысыр эргевин берип турар бедик көргүзүлгөни көдөө ажил-агыйга чедип алган, 1948 чылда 55 гектар шөлдүң гектар бүрүзүндө 81,5 центнер, 1949 чылда 43,5 гектар шөлдүң гектар бүрүзүндө 81,5 центнер рис дүжүдүн болгаш 1950 чылда 215 гектар шөлдүң гектар бүрүзүндө 48,2 центнер хөөң дүжүдүн алган Ташкент областын Средне-Чирчик районда «Полярная звезда» колхозтун даргазы Социалист Күш-ажылдың Маадыры Ким Пенхваны ССРЭ-ниң Дээди Совединиң Президиумунун 1949 чылдың март 3 те Чарлыгын буугаар «Кадыр болгаш Маска» деп ийи дугаар алдын медаль-биле шаңнаар.

Социалист Күш-ажылдың Маадыры Ким Пенхваны күш-ажылчы маадыр чоруктарын демделгези-биле чогуур бижимел-биле кыды шаңаатынын херээн дүрү-хевирин хүлөрдөн кылгаш маадырның төрөөн чуртун а тургузар.

ССРЭ-ниң Дээди Совединиң Президиумунун даргазы Н. ШВЕРНИК.
ССРЭ-ниң Дээди Совединиң Президиумунун секретари А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1951 чылдың август 26-да.

Колхозчулар болгаш механизаторлар!

Дүжүттү чогуур өйүндө ажаап ап, күрүнеге тараа дужаалгазын хуусаа бетинде доозар дээш бүгү күжүвүстү салылы!

Баштайгы бастырылганы күрүнеге

Чаа-Хөл районун Сталин аттыг көдөө ажил-агый артелиниң ажил-ишчилери баштайгы ажаап алдынган тарааны күрүнеге дужаар дээш шалыпкын ажилдааннар.

Кызыл-коштары күрүне складынче үзүк чок чорудуп келгенин түнелинде ол колхозтан күрүнеге 55 тонна тараа хүлээп алдынган.

Күрүнеге тараа дужаарынын талазы-биле август айның григигин колхоз ажыр күүсеткеш, ам сентябрь айның григигин күүседири август 25-те эгелээн. Ишти планын сентябрь 5-те доозар деп турар.

К. ОНГА.

Комсомолчулар тараа шөлүндө

Чөөн-Хемчик районун улутар катышкан «Коммунизмче орук» колхозтун экономикамы улам-на быжыгып, бо чылын колхозтун ховуларында элбек дүжүт ажаап алдынып турар.

Ажаап алыышкынынын ажилдарына комсомолчу-агитатор мурнакчы кирип турарлар. Колхозтун комсомол организацияны 40 кижя составтыг. Бүгү аныктарын күш-ажылга кирижигени комсомол организациянынын секретари Куулар Чысымаа үлгери дүжүтүп турар. Ону аныктар күндүлээрлер.

Комсомол эге организациянынын секретари болгаш бюро кезигүүнери хову ажилынын турлагларында аныктар-биле кыды ажилдап, чурттап турарлар. Олар колхозчулар ортузунда солуннарын ыткыр номчулгаларын, бесталарын организастап, дайынчы хуудустарын үндүрүп турарлар.

Комсомолчу машинистер Алдын-оол, Онаш, Сюрюн олар хүн норманын 120—130 хуу күүседиң келгенер. Чудек-урук, Толба олар сноп баглаар талазы-биле билдингир шалыпчылар болу бергенер.

Тараа ажаап алыышкынынын чогуур үезинде, чидирг чокка чорударына школачылар база ичпейкил кижип турарлар.

В. МОЛЬКОВА.

Мурнакчылар

Танды районун Элегесте «Победа» көдөө ажил-агый артелиниң хову бригаданында ажилдап турар ажил-ишчилериниң иштинде шалыпчыларын күрээлени өзүп турар.

Болу октаар машина-биле тараа кестирип турар Оюн Лапка хүнде 4-га черин таразын кестирер норманын 4,5 га кылдыр, сипен кестирер машина-биле тараа кестирип турар Оюн Маадыр-оол хүнде ажил норманын 116 хуу күүседиң турарлар.

Сноп баглакчыларынын иштинде Оюн Сыгдан хүн санында 500-тен куду эвес снопту баглап келген. Колхозчу херээженерден Ламажап, Эшкү-Саар олар кылган ажилдарына нормаларын үргүчү ажыр күүседиң турарлар.

М. МИРЧИН.

Тараа дужаалгазы шалыпкын чоруп турар

Каа-Хем районун «Сталинче орук» колхоз (даргазы эш Никитин) улуг башкы Сталинга чоруткан чагаада алдынган патриотчу бедик хүлээлгени чедикшинин күүседири-биле күрүнеге тараа дужаарынын планын хуусаа бетинде долдурар дээш эн мурнакчы ажилдап турар.

Август 18-тен 28-ке чедир колхоз 70 ажыг тонна кызыл-гасты кургудып, арыглаш Кызылдың реат-Саа-зазыга дужаап берген. Оон ангыда база бир 70 ажыг тонна кызыл-гасты колхозчулар шагда-ла реалбаазанын серилгил удуз шакылда сөөртүп эккелген болган ам чүгле тараа кургудыр чер, брезентилер артыкталарын манадып турар. Бир эвес реалбаазанын дирекциязында тараа кургудыр черин, брезентилерин, шодайларын, хүүктерин баш бурунгаар четчир саныг кылдыр белеткен алган турган болза, сл кургудырын манап чыдар хей-хей тонна кызыл-гасты шагда-ла дужаатына берген турар ужурул.

Ында аныктар бригадир эш С. У. Самбууга удузтурган, турум ажилдап турар колхозчу тараа ажилдарынын аразында коммунистер Норбу, Телек, Мыкылай, Арагач болгаш өскелер-даа хүнде ажил нормазын

үргүчү ажыр күүседиң, боттарынын күш-ажылын харамзымай эн үлгери күженип турарлар. Оон ыңай Кызыл хоорайның язы-бүрү организацияларында мобилизацияга келген элтер: Селен-бил, Пономарев, Грудинин болган; өскелерин-даа үстүнде аттары үңген колхозчулар ышкаш ак-сеткилдиг, кызымак күш-ажылдары: маа-наа демделгези эргежок чугула.

Ынчаарга мобилизацияга 50 күш-хүнүн яваыла ажилдаар дээш тус-тус организацияларына хүлээлге алгаш келген Түлүш Бады, Горбунов, Сипкин олар боттарынын онаашкан ажилдарын кыларынын улуу чөпшээрел чокка чанаттар болгаш күш-ажылга ак-сеткилдиг эвес чоруун көргүскенер, а чамдык Тукманова, Буянов болгаш оон-да өскелер чүгле аттарын бижиткел каан боордан башка ажилга шуу келбээн болуп турарлар.

Амгы үеде социалист ховуларын ажил-ишчилерин кол сорулгазы болза, партияны, чазактын болгаш эш И. В. Сталинның мурнуна алган күндүлүг хүлээлгелерин алдарлы-биле күүседиң дээш күрүнеге тараа дужаалгазынын темпизин улам дүргелдери болуп турар.

С. САНДИО.

Пионерлерниң колхозна дузасы

Бояровка суурда эге школаның пионерлери башкы Л. Охотникованың инициатива-биле тараа мажанын чыгарган Каа-Хем районун оон-да өске школарынын өөреникчилери колхозтарын тараа ховуларында мажак чыылдазын чоруткан. Пионер Н. Никифорованың 8 кижя-

лиг звенозу хүнде 10 муң кезек тараа бажын чыгып ал турар, ол болза, 9 килограмм тараа болур.

Мажак чыгырына пионерлер В. Тарканов, К. Юргов ичпейкил көргүскен, олар хүнде 2 муң баш тарааны чып ал турган.

«Октябрь 14 чыл ою» колхозта

«Октябрь 14 чыл ою» колхозтун тудуг бригаданынын кезигүүнери Санчат-оол, Таваалай, Күрүлөп олар тараа ховузунага культу-тур-лаанын бажынын кончук кыска хуусаа тудуп тургузары-биле хүлээнген. Бызачылар боттарынын сөзүн ээлээн. Олар неделя ажыг ажил-

даш, культу-тур-лаанын бажынчы-гажын тудуп дооскан. Дүжүт ажаап алыышкыныга колхозчу херээженерини калбаа-биле кириштерип дээш «Октябрь 14 чыл ою» колхозтун баштаар чери ийи дугаар хову бригаданынын девискээринде уруглар яслиин амыткан.

У. СЕМЕНОВА.

Графикти шыңгы барымдаалаар

ЧАДААНА, (телефон-биле). Август 20-де ВКП(б) Чөөн-Хемчик райкомунун бюро хуралы болган. Адаа эрткен беш хонукта районун колхозтары күрүнеге тараа дужаарынын графикин канчаар күүсеткенин түннелерин чугалышкан. Бо айтыргыч талазы-биле бюро районун көдөө ажил-агый килдин эргелекчи Чернышев, Белеткелдер Министествозуна районда төлээзи Соломатов болган «Искра» колхозтун даргазы Базыр-оол оларнын илеткелдерин дыннаан.

Большевикчи ёзу-биле ажилдап турар чамдык колхозтар график планын күүседиң турар болза-даа, чамдык харысалга чок кижиер удузуп турар колхозтар график планын күүсеппейн турарынын ужурунда олар районун ишти темпизин куду бажып турар деп бюро демделгезин. Чижээ, «Искра» колхоз (даргазы Базыр-оол) ол беш хонуктун иштинде кү-

рүнеге чангыс килограмма-даа тараа дужааваан болгаш «Большевик», «Кызыл тараачын» колхозтар график планын база күүсетпээрлер. «Искра» колхозтун даргазы Базыр-оол болгаш ВКП(б) райкомунун, райкуукомунун ында төлээзи болуп ажилдап турар Царев олар бо чугула кампаниянын үезинде шак ийнар харысалга чок ажилдап турган чорук окта буруу деп бюро айткан. Ол ашкаш районун көдөө ажил-агый килдин болгаш Белеткелдер министрествозунун районда төлээзи дүжүт ажаап алыышкынын дүргелдери болгаш күрүнеге тараа дужаалгазын график суугаар чорудар ажилды большевикчи ёзу-биле эки удузуп, организастап шыдавын турарын бюро санаан.

ВКП(б) райкомунун бюрузу 50 айтыргыч талазы-биле тускай шийтирнн хүлээп алган.

БИСТИН КОРР.

Тайбынның херээн быжыглаал!

Тайбын херээниң тишелгези дээш!

ЛЕНИНГРАД. Ленинның хоорайны ажилчы чоннары болза, беш улуг күрүнериниң аразына Тайбынның Пактызын чарар дугайында Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлгенин Кыргызынын адаанга ат салышкынынын чыылдазын ССРЭ-ге чорудар дугайында тайбын камгалалынын Совет комитетиниң пленумун шийтири-биле таныжып турарлар.

Ол документини коллективтиг номчуру Кировский заводтун цехтеринге болгулаан. Улуг сорттук станоктарын бирээзинин бригадирин хочун прокатчик В.М. Шекатуров мыча деп чугаллаан:

—Бүгү делегейде тайбын талакчыларынын чедикшинерин парладган бүгү эштерим дег дыка-ла кичээлгелер хайгаар көрүп турар мен. Тайбынның Пактызын чарарын

негеп турар 450 миллион кижилерге ам хей миллион совет улустун үнү база немежир. Тайбынның херээни тишелгези дээш бистер, Кировчулар, боттарыныстын хол үжүктөрүнисти чатта-даа күш-ажылчы чедикшинер-биле быжыглап, тайбынның тугуун улуг тудукчузу эш Сталинны долгандыр улам сыры катыжар бис!

Кировчуларын сөзү ажил-херектен чарылбас. Графикти мурнаары-биле август планын чүгле эш Шекатуровтун бригадасы доозуп турар эвес болгай. Август 29-га Р. С. Усачевке, К. И. Петровка болгаш өскелерге-даа удузтурган кожа станоктун прокатчиктеринин бригадалары ап, онаалгаларын хуусаа бетинде доосаннар. Олар болза, айнын төнчүзүңе чедир пландан ажыр чус-чус тонна металлды кыларын хүлээнгенер.

(СЭТА).

Тайбынның херээ тишээр!

ЕРЕВАН. Тайбынның Пактызын чарар дугайында Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлгенин Кыргызынын адаанга ат салышкынынын чыылдазын ССРЭ-ге чорудар талазы-биле тайбын камгалалынын Совет комитетиниң пленумун шийтирнн дугайында медээ Армян ССР-нин найсылалына дүрген чалгы-биле ужузуп чед берген.

Хей кижилер хуралдар чор болганына болгулаан. Ажилчы чоннар болза тайбын дээш демиселчилерин лагерин баштап турар социалист Терезин чурттуң күчү-шыдалын кызымак күш-ажыл-биле быжыглаар талазы-биле боттарынын шийтир-линин дугайын меделеп турарлар.

Ереванда Карбидит заводка митинг болган. Индириге аддарлыг бригадир А. Бабан үнө берген. Пленумун шийтирнн дугайын эртен-эрте дынааш-ла оон бригадасы тай-

бынның ээлчээне турупкан. Ук бригада ээлчеге онаалгазын ажыр күүсеткен болгаш пландан ажыр дыка хей тонна продукцияны берген. —Бистер, совет кижилер чер бөм-бүрээзинин бүгү ак-сеткилдиг кижилери ышкаш тайбынны күзеп турар бис. Тайбын күзээн бистин күзөл-соруувусту кандыг-даа күш сый шаап шыдавас. Бистер болза, боттарыныстын чангыс эвниис-биле, сыры катыжышкыны-биле күштүп болуп турар бис деп эш Бабан чугаллаан.

Электросварщик В. Чигирин, чугай чединин стахановчу А. Тамазян, цех начальниги В. Вартамян болгаш өскелер-даа чүве чугаллааннар. Олар шуптузу тайбын камгалалынын Совет комитетиниң пленумун резолюциянын ээни-биле чулдуг деп деткээрлер.

(СЭТА).

Багай белеткелдин уржуу

Тарааны чогуур үезинде, чидирг чокка ажаап алыр деп лозунну чедикшинин боттандырына МТС боду бир дугаар ээлчеге дайынчы чорукун колхозчуларга көргүзүп ужурул. Мону Шагаан-Арыг МТС-эки эвес боттандырып турарынын фактыларын көстүп турар. МТС-тиң «Кызыл тул» колхозче чоруткан комбайны 6 га чери бир долганаш-ла үрелген. Ону септээрин 12 хонук иштинде үргүлчүлээн. «Искра» колхозче чоруткан комбайн чус ажыг метр хире чер кестиргеш, үрелген. Ол база-ла үр үе иштинде ажилдаван. Ол-ла колхозче чоруткан тараа бастыраар машинанын тракторы ажилдаар черге бестин четпейн чораша турупкан. Ону септээр 5 хүн үргүлчүлээн.

Оон түннелинде МТС ол колхоз-тарга 430 га тарааны кестирбишаан, бастыраар ужурул график планын үскен болгаш күрүнеге тараа дужаар ажилды хожудаткан. Партия рай-кому болгаш райкууком мындыг четпестерге эптежип болбас ужурул.

Б. МАКСЫР.

Партия эге организация- ларының секретарьлеринин чөвүлел хуралы

ВКП(б)-ян Кызыл хооркому август 28-те хоорайнын бүгү бүдүрүлгө, албан черлеринде партия эге организацияларынын секретарьлеринин чөвүлел хуралын кылган. Эш И. В. Сталинга чоруткан чагага холбаштырган алган социалисттик хүлээлгелерин күсселдезинин чорудуагынын дугайында, "Партия чырыдышынын четкизинде чаа өөредилге чыныга белеткелерин байдалынын дугайында", "Хоорайда партия дадывырынын хавырлыдазынын байдалынын дугайында" айтыгыларын аңса чугаалашкан.

Удустун улуг баштынчызы эш И. В. Сталиннин мурнууга алган хүлээлгелерин Салог даараар мастерскаяны (директору Маадыр-оол, парторганизациянын секретари Родина), Кызылдын автотранспорт конторазынын (начальник Поляков, парторганизациянын секретари Федотов) коллективтери эш эки күсседип турарын партия хооркомунун секретари эш Талар-оол бодунун илеткелчине илереди чугалаган. Бо чылдың бир дугаар чартында болгаш чылдың ийи дугаар чартынын бир дугаар айы июльде бүдүрүлгө планын олар ажыр күссеткенер. Салог мастерскаянын коллектив ВКП(б) хооркомунун болгаш хоорайнын күссекчи комитетинин шилчир кызыл тугу-биле үлөтпүр бүдүрүлгелеринин профвиль обкомунун шилчир кызыл тугун катат болууда быжы-биле туудуп турар. ВКП(б) хооркомунун болгаш хоорайнын күссекчи комитетинин транспорт организацияларынын аразына шилчир кызыл тугу-биле автотранспорт конторазынын коллективти шаньаткан туруп турар.

Бүдүрүлгелерини ийити план күсселдезинин талазы-биле ол ыш-каш алгы заводунун, электростанциянын, тараа дээрбесинин, тава алдын трестинин коллективтери багай эвес күсседип турарын илеткелчи демдеглээн.

Ынчаа-даа хоорайнын үлөтпүр бүдүрүлгелеринин ийити план күсселдезинин илдеп-көй чок киржип келген тууйбу заводун (директор Павлов турган, партия организациясынын секретари Работина), облитографияны (директору Барсуков, партия организациясынын секретари Венгерская), авторотаны (начальник Клышников, партия организациясынын секретари Маслов) чиди-биле шүгүмчүлөө. Чылдың баштайгы чартында тууйбу заводу бүдүрүлгелеринин планын чүгө 32,6 хуу, бараанын продукцияны 18,8 хуу, типография нити планын 38,4, а бараанын продукцияны чүгө 36,9 хуу күссеткенер. Мындагы аныктыг байдалдар хоорайнын үлөтпүр бүдүрүлгелеринин ийити планынын күсселдезин чүгө 97,6 хуу болдурган.

Социалисттик хүлээлгелерини де-миселдин күсседип төлөөдө, бар урар четпестерин узуткаарынче

бүдүрүлгелерин ажылчын, албан хаакчытарыннын бүгү күштерин мобилизастарын, хожулап каап турарларын мурнакчыларын денелениге чедир көдүрерин чөвүлел хуралдын киржикчилер хүлээгенер.

ВКП(б) хооркомунун секретари эш Степанов бодунун кылган илеткелчине эрткен өөредилге чынында хоорайнын партия чырыдышынын четкизинде болган эки-жидилгелери чамык чижектер-биле көргүзүп демдеглевшаан, чаа өөредилге чыныга белеткелдин байдалын чугаалаан.

Марксизм-ленинизмни кежээки университетиге 168, хоорайнын кежээки партшколыга 177 кижини өөренири-биле билдирешкинерин партия хооркомунда киригенер. Бо болза, боттарынын билин бедидер дугайында, марксизм-ленинизмни үлөткелдеринин шингээди алыр дугайында могай-шылгачок ажылдар чорукка коммунистерин болгаш партия кежигү-тү эвес активчилерини сонургалынын өзүшкүлүн херечилеп турар.

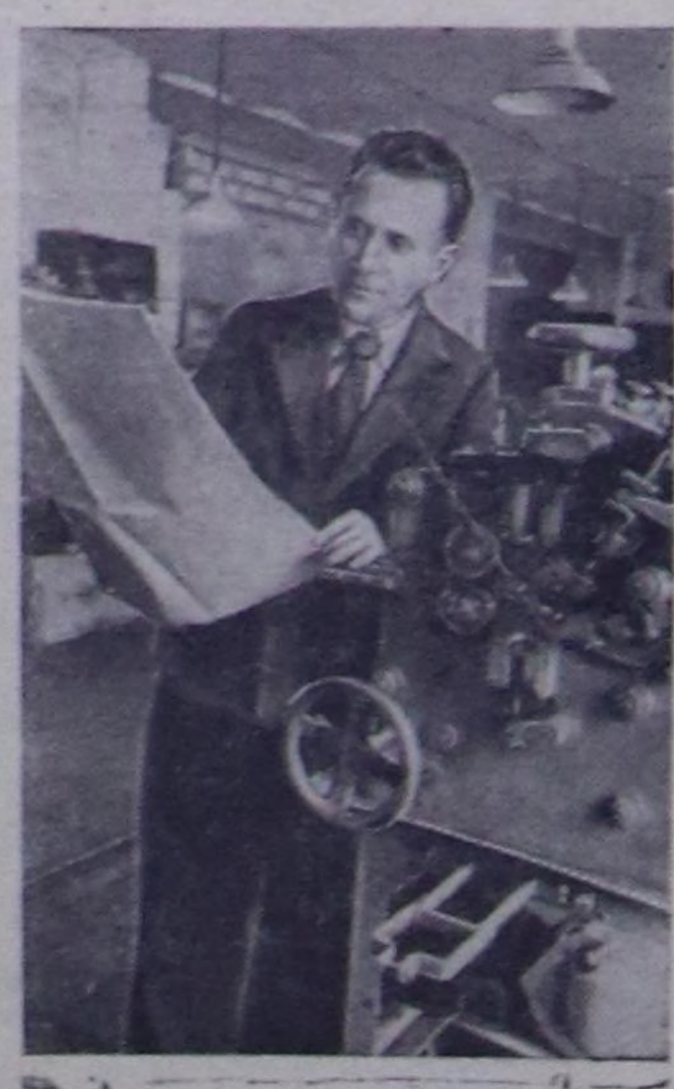
Өөредилге чынында партия чырыдышынын четкизинин дин-накчыларын тодаргайлаар, кижини бүзүрүп бо чылын өөренир черин баш бурунгаар шын шийтирлер талазы-биле облитребсоюз-тун, күрбакчынын, обхалылаа конторазынын, №1 школынын, сапог даараар мастерскаянын, МГБ-нин болгаш оон-даа өске коллективтерин партия организациялары эки ажылдаанар.

Хоорайнын партия чырыдышынын өөредилгенин октябрь 1-де организастыг эгелээр төлөөдө, чамдык ам-даа кылдырмааи ажылдар ыс чогуур хуу-аазында чедир кылыры эге организациялар секретарьлеринин эш Степанов негезин

ВКП(б) хооркомундан партиянын кежигү дадывырынын хавырлыдазынын байдалын хыяанынын түнелде илерезн четпестеринин дугайын хооркомунун партия, профвиль болгаш комсомол организацияларынын килдизинин эргелекчизи эш Киселёв информтаан.

Партия эге организацияларынын секретарьлеринин иштинде бо талазы-биле партияны чорудуу үрөтүр фактылар бар. Кежигүн дадывырын чогуур үезинде хавыр-бас, хавыртыган дадывырын кассага дузаавас, партия хооркомунга ай санында кирир өтөттү саадаар чорук чок фактыларын эш Киселёв шүгүмчүлөө. Июль айда 400 коммунистер кежигүн дадывырын төлөөдө, а 22 эге организациялар секретарьлери партия хооркомунга өтөттүр дадувааванар. Кежигүн дадывырын төлөткел-инин база хавырлыдазынын талазы-биле ВКП(б) уставынын болгаш ВКП(б) ТК-нын инструкциязынын вегелдерин күссептин турар чоруктар-биле өткелги болбазын бо чөвүлел хурал негезин.

К. МААДЫ.

Ленинград. «Электрик» заводтун инженер И. Ф. Егоров 15 станоктарын болгаш автоматтарын автотур.

Чурукта; Е. Ф. Егоров пружина кылыр чаа автоматтын чанында. Чуруу А. Михайловтуу.

Мал чеминиң белеткелин кошкадып болбас

1951—52 чылдың соок кыжында удур малга четчир саныг чемчи белеткелеринин айтырын эге бажындан тура чугулаа көрүп келген Ленин аттыг болгаш Шверник аттыг колхозтар мал чемчи белеткелеринин планын бүрүн күсседип алган болза-даа, Чаа-Хөл районун өске чамдык колхозтары нитинин малыга улам хей-хей чемнерин белеткээр талазы-биле ажылды сөөлгү үеде суларадип, харын чамдыктары ол ажылды соксадып турар чүүлдер бар.

Сталин аттыг колхоз (даргазы Суктер, партия эге организациясынын секретари Хоюган) мал чемчи белеткелеринге ажылдап турган бригаданын ажылы ара соксаткан. Ук колхоз мал чеминин 1572 тонна сизген белеткээр-журлуг турган болза, чүгө 572 тонна сизген белеткеп алган, ында сизген ажаап алышынында чүгө 6 кижини ажалдап турар болгаш оларнын 2-и ам чылгы каларчылары болу берген.

Ол ышкаш «Тинелге» колхоз (даргазы Балдар, партия эге организациясынын секретари Сырбыкай) сизген бригаданын ажылын сөөлгү үеде шүтү удуртапкан, ам ында чүгө 10 кижини ажалдап турар. Оон хараазы-биле ол колхоз бо чылын мал чеминге 1625 тонна сизген белеткеп алыр ужурул тургаш, херек кырында 1150 тонна сизген белеткеп алган ийикке азы планын чүгө 71 хуу күсседип турар.

Бо үстүнде чижектерден алгаш көрөгө, ол колхозтар нитинин малын чем белеткээр ажылды соксадып турары тодаргай болгаш олар боттарынын шак ындагы хоралыг хөөнү-биле хей-нитинин кичээлгелерин дезорганизастап турар чорук окта буруу. Ынчанга районун удуртуп баштаар черлери ол колхозтарга мал чемчи белеткелеринин планын ыяаыла долдур болгаш ажыр күссетирер чорук эргежок чугула.

К. СУНДУЙ.

ОБЛКУУСКОМДА

Кызылдын хооркүүсому ажылчы чоннарнын билдириниш- киннерин болгаш хомудалдарын канчаар көрүп турарынын дугайында

Кызылдын хооркүүсомунын даргазы эш Кузнецовтун илеткелин диннааш, ажылчы чоннарнын билдиринишкиннерин болгаш хомудалдарын көр талазы-биле ажыл Кызылдын хооркүүсомуна багай тургустунган область Советинин күссөмү демдеглээн.

Хооркүүсомуга ажылчы чоннарнын кирип турган билдиринишкиннерин болгаш хомудалдарын чамдызын көрбейн база бүрүткелдин турганы хыналдадан илерезн. Чижээ, 1951 чылда хооркүүсомуга кирген 378 билдиринишкиннерин болгаш хомудалдарын чээрби үжүн бүрүткөвөн. Ажылчы чоннарнын билдиринишкиннерин, база хомудалдарын канчаа-даа таарышпас Эзу-биле саадаар болгаш оларны формал-бюрократсыг байдал-биле көр фактылар бар. Чижээ, Совет Армиянын өлген дайчынынын өг-бүлөзи Таранованын бажын тысып бээр дугайында 1950—1951 чылдарда хооркүүсомуга хей катап кирип турган билдиринишкиннеринин талазы-биле, база облкүүсомуна даргазынын хей удаа айтышынын турбу-жа бажын тысып бээринин орунуга хооркүүсому шийтирлер үлдүрери-биле кызыгаарланып турган. Өлген дайчынынын кадайы эш Таранова СССР-нин Министрлер Чөвүленинге болгаш СССР-нин Дээди Советинин Президиумунга дилег кылыр ужулга таарышкан. Ынчанга хооркүүсому Таранованын чөптүг негелдезин чүгө бо чылдың июльдин төнчүзүнде хандырган.

Совет Армиянын өлген дайчынынын кадайы эш Тимофеевнын бажын тысып бээр дугайында бо чылдың май 28-те СССР-нин Дээди Советинин Президиумунун даргазынын хүлээп алыр черин дамыштыр кириген билдиринишкиннин дугайында хооркүүсому даргазы эш Кузнецов хоорайнын чуртталга эргелекчизинин начальниги эш Сафронькова болгаш оон өске-даа ажалдакчыларынга кал удаа дааскан болгаш Тимофеевнын байдалын хынал көргөш илеткелерин негезин. Ындыг болза-даа, Тимофеевнын дилээ ам-даа хандырынмаан.

Ажылчы чоннарнын аас-биле болгаш бижимели-биле кириген билдиринишкиннерин база хомудалдарын хүлээп алырын чүгө хооркүүсомунын даргазы, оон оралакчызы болгаш секретари чорудуп турган. Хооркүүсомуна кежигүннерин ол ажалга хаара туттаан.

Хомудалдар дыка үр үеде хооркүүсомуна болгаш оон килдистеринин ажалдакчыларынга шимчээшин чок чыгып турар. Чижээ, чер уласту-ундурп бээр дугайында хамааты Пономоревтун билдиринишкинине белеткеп каан хары хооркүүсому даргазынын адын салдыры-биле 10 хонук иштинде чыткан. Бажын чанынын уласту-ундурп айтырынын талазы-биле хамааты Путишевтин билдиринишкинине бо чылдың апрель 21-ден май 24-ке чедир яны-бүрү харысалгалды кижилерин 7, оон иштинде хооркүүсому даргазынын 2 болгаш оон оралакчызынын 3 резолюцияларын бижээн

турган.

Хооркүүсому бодунун килдистеринге хамаатыларын кириген билдиринишкиннерин болгаш хомудалдарын көрүп турарынын дугайында чогуур хыналданы боттандырбайн, ажылчы чоннарнын билдиринишкиннерин болгаш хомудалдарын чогуур өйүндө көр херек талазы-биле килдистеринин удуртукчуларынга болгаш аппараттыг ажалдакчыларынга чугула негелде салбайн турар. Оон түнелдинде ажылчы чоннарнын негелде херекледеринге кичээлгө чок, бюрократсыг чоруктарын болдурп турган чамдык ажалдакчылар кеземче хүлээтинмейн артып калып турган.

Ажылчы чоннарнын талазында килдистерге кирип турар билдиринишкиннеринин болгаш хомудалдарыннын үчөт бүрүткел кончуг багай байдалда туруп турар. Чижээ, хоорайнын чуртталга эргелекчизинге кирген 149 хомудалдарын болгаш билдиринишкиннерин чүгө 14-түгө харылар бердинген. ГорОНО-да ажылчы чоннарнын хомудалдарын болгаш билдиринишкиннеринин талазы-биле үчөт бүрүткел болгаш хыналда чок болуп турар. Ындыг турбу-жа хооркүүсому болгаш обОНО ол таарымча чок чорукту узуткаар талазы-биле кандыг-даа хемчег албайн турар.

Кызылдын социал хандырылга килдизи өске организацияларга шилчиктен билдиринишкиннерин болгаш хомудалдарын көрүп, ону харылап турарынын дугайында чогуур хыналданы боттандырбайн турар Чижээ, хамааты Ф. А. Заболотникова аш-хоренги талазы-биле харуга дузаламчы көргүзөр болгаш бажынын септеп бээр дугайында хоорайнын социал хандырылга килдизинге билдиринишкин кирирге, хоорайнын социал хандырылга килдизинин ажалдакчылары хамааты Заболотникованы билдиринишкени-биле калы оон ажалдап турар чери Нефтебазыныче чоруткан. Килдис бодунун негелдезинин түнелин хынал көрбейн, хомудал дептеринге «дузаламчы көргүстүнгөн» деп демдегелеп каан. Херек кырында кандыг-даа дузаламчы көргүстүмзэ. Хамаатылар А. Н. Россохина болгаш Симаскова оларнын билдиринишкиннери база-ла шак ындагы байдал биле «шиитпирлетинген».

Хоорайнын чуртталга эргеледи хамаатыларын билдиринишкиннерин болгаш хомудалдарын канчаар көрүп турарынын дугайында айтырыгын хооркүүсому бодунун хуралына 1951 чылда ийи удаа чугаалашкан. Ол хирезинде ол албан черинде байдал мынчага чедир экижизээн.

Ажылчы чоннарнын билдиринишкиннерин болгаш хомудалдарын көрүп шийтирлээр талазы-биле хооркүүсомуна ажылында кол четпестер болза, хооркүүсому болгаш оон килдистерини ажылчы чоннарнын билдиринишкиннерин болгаш хомудалдарын өөренип көрбейн база түнел үлдүрбейн турары болуп турар. Оон түнелдинде ажылчы чоннарнын чөптүг негелде дилеглерин

чогуур өйүндө хандырышын дугайында чогуур түнел кылбайн турар.

Үстүндө айткан улуг четпестер болза, хооркүүсомуна даргазы эш Кузнецов, хооркүүсомуна аппаратынын болгаш оон килдистеринин ажалдакчылары ажылчы чоннарнын билдиринишкиннерин болгаш хомудалдарын чогуур өйүндө тодаргай болгаш шын көрүп шийтирлээринин политиктиг ужу-дузазын чугулага көрбейн турарын херечилеп турар.

Ажылчы чоннар депутаттарынын область Советинин күссекчи комитетинин шийтирлээни болза:

1. Ажылчы чоннарнын билдиринишкиннерин болгаш хомудалдарын көрүп ажал Кызылдын хооркүүсомуна багай тургустунган деп санаан.

2. Кызыл хооркүүсомуга (эш Кузнецовка) моон адаарга ажалдарын кылдырын дааскан:

бо шийтирде демдеглетинген четпестерин кыска хуусаада узуткаарын болгаш бодунун килдистеринге ажылчы чоннарнын кириген билдиринишкиннерин болгаш хомудалдарын көрүп талазы-биле ажалга чогуур корум-чурумну тургузарын; ажылчы чоннарнын билдиринишкиннерин болгаш хомудалдарын көрүп талазы-биле хооркүүсомуна болгаш оон килдистеринин ажалдакчыларын кичээлгө чок болгаш формал-бюрократсыг чоруктары-биле шийтирлиг демисел чорударын, ол дугайында буруулуларга шынгыс харысалга хүлээлгенин;

хооркүүсомуга болгаш оон килдистеринге ажылчы чоннарнын кирип турар чагааларына, билдиринишкиннеринге болгаш хомудалдарына шынгыс үчөттү хандыраарын, хамаатыларын билдиринишкиннерин болгаш хомудалдарын көрүп турарынын дугайында хыналданы үргүчү боттандырарын, бо айтырылгар талазы-биле килдистер эргелекчизинин өтөттүр хооркүүсомуна хуралдарына үе-үеде дыннап турарын;

аппараттыг ажылына культураны бедидеринче, ажылчы чоннаардан аппаратка кириген билдиринишкенин болгаш чагаалар дүргөн хөдөлгилерини онза кичээлгө салырын; эи чугула айтырылгар талазы-биле хомудалдарын эки хынал көргөниин соонда хооркүүсомуна хуралдарына чугаалажырын болгаш хомудалдарын чөптүг негелде дилеглерин хандыраарын талазы-биле практиктиг хемчеглерин алырын; ажылчы чоннарнын билдиринишкиннерин болгаш хомудалдарын чогуур өйүндө, кичээлгелер көрүп турарынын дугайында шынгыс хыналда тургузарын, ажылчы чоннарнын билдиринишкиннерини бүрүз ээлеринге өй-шаанда харысалгалды турарын чөдип алырын;

ажылчы чоннарнын билдиринишкиннеринин болгаш хомудалдарын түнелдерин хооркүүсомуна хуралдарына квартал санында көрүп турарын, чоннун чөптүг негелде дилеглерин хандыраарын тодаргай хемчеглерин алырын.

„БРДЗОЛА“

(„Брдзола“ деп солунуң бирги дугаарынын үнгенинден бээр 50 чыл болганынга)

И. В. Сталин, В. З. Кецохели, А. Г. Цулукидзе оларын баштап турганы «Месаме-даси» деп грузинин бир дугаар социал-демократтыг организациясынын революсучу эвези кезин 1898 чылдан бээр оппортунисттик хей кезикке удур демиселди шыгы чорудуп келген. Ол-ла үеде Сталин болза, революсучу марксизмни пропагандаларына болгаш «Каала» деп ажал солунун үндүрүп турган «Месаме-дасинин» оппортунисттик хей кезикке удур демиселге ажык эвес революсучу солуну тургузарынын идеясын ийди үндүргөн.

Бакуга чажыт типографияны организацияларын болгаш «Брдзола» («Демисел») деп солуну үндүреринин сталинчы планын Иосиф Виссарионовичинин шыныч соратниги Ладо Кецохели кайгамчыкты-биле күссеткен. Ажык эвес паралага органын организацияларын талазы-биле ол удур ажылды чоруткан. Эш Сталиннин инициатива-биле Тифлистин удуртуп партия бөдүүндө Кецохелинин бо ажылына улуг дузалачыны көргүзүп, акша-мөңгү-биле, типография херексели-биле болгаш шриф-биле (солун парларар үжүк-биле—ред.) ону хандырып турган.

Эш Сталин солуну үндүрер талазы-биле айтышкын сүмени берип турган. Кецохели Иосиф Виссарионович биле чагаа бижик дамыштыр чок харылаанын туудуп, Тифлис болгаш Батумче анаа кээп турган. Эштер Сталин биле Кецохелинин чо-

гаадып кылган планын эзуаар «Брдзола» бир дугаар номери 1901 чылдың сентябрьде үнгөн.

«Брдзола» солун Закавказ пролетариатынын революсучу демиселинин бүгү россиянын ажылчын ангызынын революсучу демисели-биле үзүлбөс харылаазын камгалавышаан, бүгү россиянын социал-демократтыг шимчээшкенинин түс чер органы болуп турган» (Л. П. Бесия, «Закавказье большевикчи» организацияларын төөгүзүп дугайында айтыргата», 6 дугаар үндүргөн, арын 34).

«Брдзола» ол-ла бир дугаар номеринде чугаалап турары болза: «Грузинин социал-демократтыг шимчээшкени боду хуузунда программалыг чүгө грузининин ажылчын шимчээшкени болуп тускайланчак шимчээшкени эвес. Ол болза, бүгү россиянын шимчээшкени-биле хол-холундан туттунучу алгаш чоруп, ынчанга, россиянын социал-демократтыг партиясына чартып турар. Грузинин социал-демократтыг солуну чүгө түс черин органы болуп ужурул дээрзи моортан балдыгыр...» (ол-ла арында).

«Брдзола» үнгени улуг төөүлүг ужу-дузалыг болушкун болган. Солун болза, ленинчи «Искра» идеянын марксисчи партияны тургузары дээр демиселди чоруткан. Ленинчи «Искра» ышкаш революсучу демиселдин соругаларын «Брдзола» бир дөмөй салып турган. Революсучу теория биле практика-

нын чугулазын «Брдзола» айтып турган.

Эш Сталиннин бижээни «Брдзола» бир дугаарынын «Редакциядан» деп аттыг эге чүүлүнде «социал-демократтыг шимчээшкениге кол чепсек болза, революсучу идеяларын калбак пропагандазы болгаш агитациязы болур» деп айткан (Чогаалдар, том 1, арын 4).

Иосиф Виссарионовичинин революсучу ажылынын кол чепсектерин бирээни болуп үе-үеде үнүп турар парлалганын соругазынын, ролинин болгаш ужу-дузазынын дугайында шылгарангай тодаргайлаашкынын ол-ла чүүлүнге бербишаан, эш Сталин болза, «ажылчын массага кайы болуру-биле чок турар, анаа ажылынын саялдар-хамаарылгазын көргүзөр аргалыг турар, оон медегелдиг болгаш удуртуп төвү болур... ажылчын шимчээшкени-биле холбашкан бүгү айтырылгарга тодаргай харынын бээр, принципалдыг айтырылгарын тайылбырлаар, ажылчы ангынын демиселге ролин теория талазы-биле тайылбырлаар болгаш ажылчыннын таваржып турары болушкун бүрүзүн эртеминче социализмин херели-биле чырыдар ужурул» деп ындагы соругалын солунуң мурнунга тургускан. (Чогаалдар, том 1, арын 8—9).

«Брдзола» бодунун мурнунга тургустунган соругалын алдарыны-биле күссеткен. Ажылчын ангынын болгаш оон революсучу партиянын эрге-ажыктары-биле холбашкан ай-

тырылгарга «Брдзола» тодаргай, билдирини харыларын берип турган. Солунуң бүгү материалдары бедик партияни болгаш оппортунистке эптеш чок чорук-биле хандырынган.

«Брдзола»н дараазында 2—3 дугаарларына (1901 чылдың ноябрь-декабрь) эш Сталиннин «Россиянын социал-демократтыг ажылчын партиязы болгаш оон эн чоокку соругалары» деп чүүлү үнгөн. Сталин ол чүүлүнге эртеминче социализмин ажылчыннын чаягаар шимчээшкени-биле катыштыраарын эргежок чугулазын шылган, чүгө аднынч талазы-биле эвес, харын база бодунун принципинин болгаш тактиктиг үзөлдөлдөрүнүн талазы-биле сыры катышкан турар пролетариаттын политиктиг тускай партиянын организацияларын соругазын санаалдап үндүргөн, демократтыг хосталга шимчээшкенинге ажылчын ангынын удуртуп ролин айткан.

«Брдзола» революсучу демиселден ажылчыннарны чайладырын оралдашкан оппортунисттерин тактиказын кам-хайра чокка чылча-шапышаан, царизмге удур ажылчыннарнын политиктиг ажык демиселин пропагандазын чорудуп турган. Солун болза, Россиянын ажылчын ангызынын политиктиг амыдыралынын чугула болушкунарын кичээлгенин салган.

Пролетариат чүгө тараачынар-биле эвилел болуп алгаш, хааныг эрге-чагырганы тилеп шыдар деп ленинчи бодалды «Брдзола» пропагандалап турган. Грузияны тараа-

чын чогуу ажылчыннарнын демиселин илдеп-көй-биле деткээнер.

Эсэрлерин ийи-чангыстап өлдүр чорудуу тактиказын солун кам-хайра чокка чылча-шаап турган. Солунуң дөрт дугаар номеринде «Өлдүр чорукту бис канчаар көрүп турар бис?» деп чүүлүнде, ол дээрге, демиселдин ажык чок аргазы болуп болгаш революсучу күштерин суларадырынга чедирер чорук болур деп айткан.

Демиселди чорудуп турар грузин болгаш орус ажылчыннарнын харыл-заштыраы болгаш катыштыраы дээр ышкаш Закавказынын ол үедеги байдалында кончуг чугула соругалы «Брдзола» боттандырып турган. «Брдзола» грузин дыл кырынга үнүп турган болза-даа, эш Сталинн өөрткени пропагандазын утка-шынарын яны-бүрү националдарын ажылчыннарнын медегелдине чедирип турганар.

Солун болза, чүгө Закавказынын эвес, харын база бүгү Россиянын үзөтпүрлүг төптөринден болгаш даштыкы чурттарда бодунун төлээлеринден ап турар материалдарын парлап үндүрер тускай информация килдистип турган. Ынчанга чер-черин, орустун болгаш даштыкынын амыдыралында номчукчуларын богу сонуургап турар айтырылгарын оларга диннадып турарынын эргежок чугулазынын дугайында эш Сталиннин айтышкынын солун күсседип турган.

Бакунун чажыт типографиязынын ужу-дузазы дыка улуг. «Брдзола» биле чегелештир анаа эш Сталиннин болгаш оон дузалакчыларын бижээни прокламацияларын парлап турган. Олар бүгү черлерге негептер, ажылчыннарнын болгаш тараачыларын демиселге көдүрүп үндүрүп турган. Даштыкыга үнүп турган ленинчи «Искра» номерлерин көвүдөдип үндүрер талазы-биле Россияга эи улуг суур ол-ла типография болуп турган. Владимир Ильич Ленин Бакунун чажыт типографиязынын ажылын организациястан оонконг суугурап, бодунун сүмезин берип турган.

Хааныч димзеникчилер ол типографияны үр-ле тыппай турганар. Каян типографияга айыалдыг болуп келирге Ладо Кецохели эш Сталиннин айтышкынын эзуаар ону Бакудан Россиянын өске черинче көжүрерин белеткээн. Ындыг болза-даа, эштер Сталин биле Кецохелинин туттупуру хоругдатырганын чылдагаанындан ол чорук болду-маан. Ынчалзажок Кецохели типографияны Бакуда өске бажынче көжүрүп четиккен болгаш ону халдаашкындан камгалаан.

Бакунун ажык эвес типографиязы большевикчи партиянын төөгүзүндө канчаар-даа аажок ужу-дузалыг. Анаа «Брдзола», эш Сталиннин болгаш оон чоок эштеринин бижип турганы, социализм дээр эрес-ди-дим демиселчилерни кижизидип турган прокламацияларын чарлап турган.

В. АНДРЕЕВ.

Генерал Нам Ирнн медеглели

ПЕКИН. Синьхуа агентилелин корреспондентиз Кэсондан август 26-да мында деп дамыткан:

Август 22-де 22 шак 20 минутта Катышкан Нацияларнын шериглеринин шериг самолёду Кэсонун хамаарышпас зоназынче чурум-дүрүмгө чөрүштүрүп шургуу кирип келген болгаш бистин төлөөлөрүнүн турар черинче шиглей бомбалар октаан болгаш адып боолан. Август 23-те 23 шакта Кэсонун Улустун армиязынын Дээди командьалакчызы генерал Ким Ир Сен болгаш кыдат улустун эки турарчыларын командьалакчызы генерал Пын Дэ-хуэй Катышкан Нацияларнын шериглеринин кол командьалакчызы генерал Риджуэйи шитпирлиг уурлангышыкшы кады чоруткан.

Ол ышкаш, өчүк-чөнгөзүн дугайында шынны чажыра болгаш бо алазы-биле аар харысалгадан чайлаар дээш Катышкан Нацияларнын шериглеринин талазы болза, ук болушкунун ителгезинин дугайында Катышкан Нацияларнын шериглеринин кол төлөөзи вице-адмирал Джойнуу дынадыны генерал Риджуэйи чорутканын эвелектеринин шитпирлиг таңмазын кадалаан харылзаа офицерлеринге август 23-те 10 шакта далаш байдал биле дааскан. Оон соон дарый август 23-те 22 шакта генерал Риджуэй ол дынадыны барымдалаш тускай медеглел чарлаан.

Кэсонун Улустун армиязынын болгаш кыдат улустун эки турарчыларын төлөөлөрүнүн төлөөлөкчизи болза, вице-адмирал Джойнуу ол дынадынын дугайында моон адаанда медеглелди чарлап дынаткан.

Августун 22 болгаш 23-түн дүңдө болган ол өчүк-чөнгөзүн Катышкан Нацияларнын болгаш бистин талазын шериглеринин харылзаа офицерлеринин кады ител-ханаанын барымдалаш, Джойнуу чангыс талазы ол дынады дээр-ге фактыларын хажыдып турар болгаш ёзулук шынга канчаар-даа аажок чөрүшкөк чүл болуп турар, а бодунун ол дынады-биле вице-адмирал Джой болза, ол дошкун болушкун дээш Катышкан Нацияларнын шериглерин харысалгадан чайлаар сорулга-биле ук айтарыны шитпирлээрден шитпирлиг ойталаарынын туружунда туруп турар.

Ол факты чүнү көргүзүп турары дээр-ге Катышкан Нацияларнын шериглеринин командьалакчы тайбынчылыкта дугайында Кэсонда чугаалажышкынынын бодунун шериглеринге өш-биле ара соксаттырып турары тодаргай болуп турар.

Катышкан Нацияларнын шериглеринин шериг самолёду Кэсонун хамаарышпас зоназынын кыры-биле ужул эрткен, бистин төлөөлөрүнүн турар черин енедин араатан-зыг болбал, адып боолан, ол шынны өчүк-чөнгөзүн анаа гала-рылга кылдыр аштып көргүзүр дээр күзели-биле Катышкан Нацияларнын шериглеринин харылзаа офицерлеринин чорутканы, фактыларын хажыдып турар ителгезинин түңвөдери вице-адмирал Джой көргүзүп турар. Ынчалза-даа ол чөптүг эвес пропагандалы фактылар чүмү-биле буруу шаап турар. Шынында Катышкан Нацияларнын шериглеринин харылзаа офицерлеринин кол төлөөлөргө хамаарышпас болза, ук өчүк-чөнгөзүн шын эвес деп айтыр арганы белеткээр дээр эгезинин төңчүзүгө чедир эң не хоралыг сеткил болуп турар.

Кажан бистин харылзаа офицерлерин эң баштай өске таланык харылзаа офицерлерин ол шынны өчүк-чөнгөзүн кады ител хыял көөрү-биле чедип келири чалаар-га, олар болза орайта дүңе апарган-дыр дээр чыдагаан-биле ону кылырындан ойталааннар. Оон соонда бистин олар чүлге бистин таланык шынны негелдезин ёзугаар бомбалаашкына таварышкан районга арай деп келгенер болгаш бистин төлөөлөрүнүн турар черин сонгу-чөөн талазынче чоокшудалыр турар районга болган бомбалаашкынынын түңвөдери чүлге чадаарда-ла көргөн атгы болганнар болгаш оон дораан-на частышкынынын когараткан чүүлдерин көргөн херээ чок деп медеглээр.

Ол харысалга чок, туралык болгаш хоралыг турушка үндөзүл чоруткан ол ителгезинин дугайында дынады болза, хамыктын мурнуу-ла фактыларын шуптузуу шын көргүзүп шыдаар деп санатырып шыла-вас. Ынчангаш вице-адмирал Джой ук бомбалар самолёттан кээп дүшпөзүн чүлге деп чугаалаарын бүүрөдип шыдавас. Оон-даа артык чугула база бир фактор бар болуп турар. Кажан ийи талаарнын харылзаа офицерлери ителгени чап чаа-ла дооскан турда, өске таланык харылзаа офицерлери болза ителгени

орай дүңе чорутканы эп чок болуп төлөөлөкчиз ителгени катан хундус чорутка кандыг ирги деп бистен айтырганнар. Ынчаарга бистин харылзаа офицерлеринин ителге доозулганын доп-доран оларга медеглээр болгаш катан ителге чорутканын херээ чок дээрнер. Ынчалза-даа бистин тала хундус катан ителге чорударына удурланмаан, а чүлге бир эвес олар ителге чорудар черге катан чедип келгенер болза, олар хамыктын мурнуу-ла бистин-биле радио ламчыштыр харылзаа ужурулуглар. Өске таланык харылзаа офицерлеринин ол негелдезинин дугайын бистин харылзаа офицерлерин бистин кол төлөөлөкчиз дынады бергенер болгаш бистин талазын шынап-ла катан ителге чорудары-биле август 23-түн эртеннине өске таланы манап турганнар, а олар дедир келбей барганнар. Ителге кылыры-биле дедир келиринин орнунга август 23-те эртен ол шакта вице-адмирал Джой болза, август 23-те хундус ителгени уламчылаарындан бистин таланы ойталаан кылдыр хозуу дынадыг чарлап үндүрүпкөн. Катышкан Нацияларнын шериглеринин төлөөлөрү ындыг байдал-биле аажылавышаан, керек кырында черле кандыг сорулга салып турарыл? Бо дугайын ханызы-биле хынап көөрү чугула болуп турар.

Августун 22 болгаш 23-түн дүңдө болган өчүк-чөнгөзүн соонда бистин талазы ителгени уламчылаарын август 23-те хундус чорударында чүлге ойталаан эвес, харын өске тала ителгени катан чорудуп болуп дээринге ам-даа болза, удурланмаан турар. Фактылар сөстөрдөн күштүг, база шынныг чорук бистин талазында, а Катышкан Нацияларнын шериглеринин төлөөлөрү фактыларын көөрүндөн диди-мейн турар. Олар болза, август 23-те хундус ителге чорударын боттарын харылзаа офицерлеринге чөпшөрөзүннер, а август 24 болгаш 25-те олар документи-лер алыры-биле болгаш документи-лер дамыдып берзин дээр. Памянычкочне чүлге мурнуу Кэсонун харылзаа офицерлерин чорутканнар, чүлге дээр-ге август 23-те меге дынадыг кылдыкш, америк харылзаа офицерлери бистин харылзаа офицерлерин-биле ужуражырындан кортканары ол-дур. Шынап-ла ындыг оор ёзу-биле үүлгедиг кылганнар боттарын кем-буруулук кылдыр санап туралар болгаш бистин кижилер-биле ужуражырындан-даа коргар апарганнар. Бистин таланык кол төлөөзинин айтышкынын ёзугаар ителге үзүндө бистин харылзаа офицерлеринин Джойнуу харылзаа офицерлеринге медеглээни аастык уурлангышыкшынын кол утказын өжөгөзүн ханытышаан, вице-адмирал Джой бодунун дынадында бистин бистин чөгү-биле мүгүлөп турар. Джой болза, чугаалажышкынынын соксадарын агартып дээр бистин боттарыны өчүк-чөнгөзү белеткеп алган кылып алып сорулга-биле ону кылырынче жар шаа-биле чүткүп турар. Бир-тээ ол хире дошкун өчүк-чөнгөзү болган төлөөдө бистин төлөөлөрүн ботта катан халлаашкына таварыш болуп байдалга турганынын ужурундан август 23-те хуралды уламчылаары шынында арга чок берге турган. Ынчангаш бистин кол төлөөсиз август 23-те молчашкан хуралдарын сонгаарладырында алба-датырган. Ол болза канчап-даа чөптүг шитпир болган. Ынчангаш бистин кол төлөөсиз болза, өске таланык харылзаа офицерлеринге дамыдып бээр биле бистин харылзаа офицерлеринге ындыг айтышкынын берген. Ук айтышкынын болза, бистин кол төлөөсизин шут дөрт айтышкынын ёзугаар дамыштыр чугула бижимел медеглел болган, ынды мында деп чугалап турар:

«Бо өчүк-чөнгөзүн онза шынны характерин мен айтыр ужурул мен. Бистин таланык төлөөлөрүн баштынынын инструкциязын ёзугаар хамыктын мурнуу-ла силерге аас-биле шынныг уурлангышыкшынын медеглел тур мен, база ол ышкаш август 23-те кандыг-даа хуралдар болбас дугайын силерге дынадым. Бистин талазы эрге чок чугула негелдери ам-даа салыры-биле ителгени уламчылап турар» Туралык болгаш хоралыг сеткил-биле хөдөлип турар кижиден ангыла кым-даа бо үстүндө чугула документи-тин утказын чер-ле хажытпас ийик.

Ындыг болза-даа вице-адмирал Джой бодунун дынадынга август 23-те болуп хуралдарын сонгаарладыр дугайында шитпирин бистин кол төлөөсиз чөнгөзү үндүрери-биле кылган деп өш-биле медеглел турган болгаш ук хуралдарын болбаанын бистин таладан өжөгөзүн болза дурганы-биле ындыг чорук болган

деп медеглел аштып турганы тодараан. Шынында бистин кол төлөөсизин ук хуралды болдурбас дээр шитпирин канчап-даа шын болган болгаш ук шитпир кандыг-даа жарлаашкыны кылар дивезин. Харын Катышкан Нацияларнын шериглеринин талазын туру-ла кажарлаашкынын аргазына таварыш турган болгаш боттары ителгени катан чорударын уламчылавын барганнар, ынчалза-даа Кэсонда чугаалажышкынынын ара соксадыр сорулга-биле ителгени катан чорударындан бистин таланы ойталаан деп аштып туралар.

Бо үстүндө угаангыр эвес шынды-лыкшынын кылырын орадашып-шаан, вице-адмирал Джойнуу медеглээни болза, кажан бомбалаашкыны болу бергенде Кэсонун барын кезинин кырынга билинмес нациянын самолёду ужул эрткен, ол болза, силерин таланы Кэсон-че бар чыткан самолёду боор деп Катышкан Нацияларнын шериглеринин беш дугаар ужул-чүл катыжышкынынын радарная станциязы медеглээни чүлге деп ол дынаткан. Ол медеглел болза, вице-адмирал Джойнуу шут-ла арыг хоозун бо-дыла болган болгаш харын оон ол дынады бодунда бистин эптеш чок чөрүшкөк черлиг болуп турар. Кажан Катышкан Нацияларнын шериглеринин беш дугаар ужул-чүл катыжышкынынын радарная станциязы 21 шак 30 минутта Кэсонун барын кезинин кырынга ужул эрткен самолёт кандыг-бир билдинмес нациянын самолёду бодуну канчап билеп ап болурул? Ынчангаш ол болза, оор чоруктун чорудалгызы болуп турар болгаш бистин ол дугайын айтырбайн турдала Джой бодун аштып агартынып турар.

Шынында августун 22-де 22 шак 20 минутта Кэсонун хамаарышпас зоназынын кыры-биле шериг самолёду ужул эрткен, ук самолёт болза бистин төлөөлөрүнүн турар черинче бомбалар октаан, ынчаарга ук самолёт кандыг-бир билдинмес нациянын самолёду эвес, харын Катышкан Нацияларнын шериглеринге хамаарыш турар шериг самолёду болган.

Чугаалажышкыны болуп турганынын үзүндө вице-адмирал Джой болза, Катышкан Нацияларнын шериг-агаар күштери Ялчуын хеминин эриктинге чедир Кореяга бүгү контроль, туруп турар чүлге деп чангыс эвес катан медеглел турган. Оон бээр көнгүс үр болбады август 22-де ол бүгү контроль американнар канчап хеңерткен ышкыныкканарыл дээр болгаш уурлангышкынын чокка кандыг-бир өске нацияларнын самолёду Кэсонун кырынга чүлге чорутурун олар кечеп чөпшөрөккөннөр? Кажан радарная станция Кэсонун кырынга ужул чоран шериг самолёду билеп каанынын соонда Катышкан Нацияларнын шериглеринин беш дугаар ужул-чүл катыжышкынын ук билдинмес нациянын самолёду-биле демиселге бодунун самолёттары чүлге мобилизаставан барганынга кандыг-бир мелегиден ангыла кым черле бүүрөп болурул? Ол болза канчап-даа шын эвес.

Вице-адмирал Джой болза, беш дугаар ужул-чүл катыжышкынынын радарная станциязынын ол дынадынын, ук болушкуну бистин тала баш удур белеткеп алган турган кылдыр меге шындыг-биле бодун агартынар дээр аягылаарын орадажып турар, ындыг болза-дээ Катышкан Нацияларнын шериглеринге хамаарыш турар шериг самолёду шынында бистин төлөөлөрүнүн турар черин август 22-де 22 шак 20 минутта бомбалаар сорулга-биле Кэсонун хамаарышпас зоназынче шургуу кирип келген дээр вице-адмирал Джойнуу бүгү меге-херетилдерин тодаргайлап турар. Август 22-де 22 шак 20 минутта Кэсонун хамаарышпас зоназынын кыры-биле дүрүм-чурумга чөрүштүрүп ужул эрткен шериг самолёду Катышкан Нацияларнын шериглеринин самолёду болуп дугайында фактыларын вице-адмирал Джойнуу хажыдып турары чүмү-биле илестетип турар. Катышкан Нацияларнын шериглери, ол шынны өчүк-чөнгөзүн ужурундан онаажып турар аар харысалгадан чүнү-биле-даа чаалап ап шыдавас. Амдыга чедир Катышкан Нацияларнын шериглеринин талазындан боттарынын сл туружун камгалап турары чорук болза, тайбынчылыкта дугайында Кэсонда чугаалажышкынынын өжөгээр ара соксатып турар Катышкан Нацияларнын шериглерин аргазы-дыр дээр дугайында бүгү-делегейин улустарынын кай-гаашкынын чүлге күштөлдирер.

(СЭТА).

Кореяда болушкуннар

Улустун армиязынын Кол командьалакчынын дынады

ПХЕНЬЯН, август 29. Кореянын улус-демократтыг республиказынын Улустун армиязынын кол командьалакчынын медеглээни ёзугаар алырга, Улустун армиязынын кезектери кыдат улустун эки-турачыларынын фронтунун ангы-ангы участоктарына дайзынын атакаларын ойтур шаап турганнар.

ПХЕНЬЯН. Кореянын улус-демо-

краттыг республиказынын Улустун армиязынын Кол командьалакчынын август 30-де медеглээни ёзугаар алырга, Улустун армиязынын кезектери кыдат эки-турачыларынын сырый дем-кытыжышкыны-биле фронтунун ангы-ангы участоктарына дайзынын шериг күштеринин атакаларын, чамдык пунктуларга удур атакаларын чорутушаан, ойтур шаап турганнар. (СЭТА).

Генералдар Ким Ир Сенге болгаш Пын Дэ-хуэйге Риджуэйин харызынын дугайында Синьхуа агентилели

ПЕКИН. Синьхуа агентилели мында деп дамыткан:

Август 23-те Кэсонун хамаарышпас зоназын америк самолёттан бомбалаанынын ужурундан Кореянын Улустун армиязынын дээди командьалакчызы генерал Ким Ир Сенге база кыдат эки-турачыларын командьалакчызы генерал Пын Дэ-хуэйге август 25-те генерал Риджуэйин чоруткан хары телеграммасы болза, ыят чок хулиган чоруктун дугайын херечилеп турар.

Ол өчүк-чөнгөзү дээр харысалгадан Риджуэй шынгызы-биле ойталап турар. Ынчангаш ол, чангыс-даа шынгызыг иди үндүрүп шыдавас болганындан мында деп ыят чокка медеглээрине албадаткан, чүл дие ол өчүк-чөнгөзү «эң не меге-хуурмак болгаш харын-даа ону харылаары бистин чугула эвес. Ол ышкаш КНО-нун шериглеринин командьалакчынын талазындан Кэсонун хамаарышпас зоназын өш-биле үрзүн чорук деп силерин адап турарыгар өске-даа өчүк-чөнгөзү дээр шуптузун харылаары чугула эвес-чү» деп Риджуэй медеглээ.

Кэсонун хамаарышпас, зоназын бомбалаашкына таварыштырган америк самолёттун ужулчуларынын үлүгеткен кем-буруузуун бир маргыш чок көргүзүүнү дугайын Риджуэй сактып чугаалаарын дидимиз, бо дугайында ол чүлге мында дээр:

«Мээң арчымын, флудумун болгаш ужул-чүлүмүнү дээди ко-

мандирлери кижин бүрүзү-ле бижимел-биле менээ бүүрөдип турары болза, оларга чыгырткан чангыс-даа кижин Кэсонун хамаарышпас зоназын үрөзүн болгаш ол үлө сну үрөп-даа шыдавас турган болган».

Ол болза, эң-не донгун арга дээринге кым-даа бүүрөп болуп.

Болуңу ыят чок колчууруга харызынга Риджуэй болза, харын оон бодунун штабынын чарлааны тускай дынадында шагда-ла билдин берген фактыларын шуптузундан чайлаарын кызыдып турган.

Август 23-те Риджуэйин штабындан чарлаан тускай дынадыг-ла билдингени болза, «21 шак 30 минутта Кэсонун барын талазындан радарнын (агаар медеглээни хураар станция) дузазы-биле плеринген, национал-хамаарылгазы билдинмез самолёт» дугайында август 22-де медеглел келген болгай.

Ол болушкун дугайын Риджуэй чүлге катан сактырын күзөвейн турарыл? Чүлге дээр-ге, ол болушкун кыдат болгаш корей улустарга согушкун таварыштарынга аажылатынган болза-даа, ол дээр-ге, американнарнын үлүгеткен кем-буруузуун дөмөй-ле көргүзүү болуп алаар. Ынчангаш тайбынчылыкта дугайында чугаалажышкынынын ара соксадыр дээр өчүк-чөнгөзүн тургускан өжөзөн америк сүлчээ эң долу чигинишкын-биле тодаргайлатынып турар. (СЭТА).

Чилиде ажил-соксадышкынын шимчээшкени

МОНТЕВИДЕО. Парламентын дынадып турарын ёзугаар алырга, полициянын кадыг-дошкун хемчеглери турза-даа Чилиде ажил-соксадышкынынын шимчээшкени үргүлчүлөп турар. Чилинин ажилчы чоннары болза америк империалистерге детиктен реакцылыг диктатуразынга удур демиселин экономуг амдыралдарын экижидери дээр демисели-биле катыштырып турар.

«Эль де бате» солунун дынады-биле алырга, Чилинин ажилчы чоннарынын конфедерациязын кырып турар профвэлелдери Чилинин албан-хаакчыттарынын национал чөвүлели-биле болгаш өске-даа профвэлел организациялары-биле кады «ашка удур похотун» хей муң кижилг чыскаалын чорутканнар. Чыскаалга киришкенер болза, үр-

гүлчү өзүп турар аар өртөккө болгаш ажил төлөвирин куудуларынча удур шитпирлиг уурлангышкынын илереткенер. Чыскаалдын киржикчилери болза, чазактан Чилинин коммунистг партиязынын ажил-чорудалгызын хоруп каан «демократия камгаладыны дугайында» деп адаар антикоммунистг хоойлуну доп-дораан күш чок болдурарын негезнер.

Чилинин чазактын реакцылыг политиказынга удур боттарынын килеңчээшкенин илеретпешаан, Сант-Ягун студентилери ажил-соксадышкыны чарлааннар. Олар болза «демократия камгаладыны дугайында» хоойлуну доп-дораан дүжүрерин негезнер. Сан-хөө ажилдакчылары база ажил соксатып туралар. (СЭТА).

Грек патриотчуларын боолал өлүрлеринге грек иелер удурланып туралар

АФИНЫ. Өлүрүп шаажылаар кылдыр шитпиргел үш муң патриотчуларын иелери Катышкан Нациялар Организациязынын секретариатынга болгаш КНО-нун кежигүнери — бүгү чурттарын төлөөлөрүнүн моон адаанда мындыг телеграмманы чорутканнар: «конституцияга чөрүшкөк № 509 хоойлу ёзугаар 1948 чылда шитпирген

Георгис Илиопулос, август 24-те боолатырып өлүрткен. Ол чаа дерзиз кем-буруу үлүгедиге удурлангышпаан, № 509 хоойлуну күш чок болдурарынга болгаш үш муң хоругдатырганнарнын амы-тынын камгалап алырынга киржирин силерден дилеп тур бис». (СЭТА).

АНГЛИЯНЫН КОЛОНИЯЛАРЫНДА

—Ээ, өнүүм-даа мени долгандыр хүрээлөп каапкан ышкаш-тыр.

Болгариянын бүдүрүлгелеринде күш-ажылчы көдүрлүүшкүн

СОФИЯ. Болгариянын ажилчы чоннары болза, чурту Совет Армиянын тилдегилг хостаанынын чеди чыл болган оон чедиктининг дем-деглээрине белеткенип турар. Бүдүрүлгелерге, тудугларга, чер-кооперативи ажил-агыйлар черлеринге болгаш машина-трактор станцияларыга ол алдарлыг хунге алдар болдурган социалистг чарыштар улам-на калбарган.

«Руда» деп куруненин үлөтүр бүдүрүлгезинин коллективин чарышка кирипкеш, күш-ажылчы бүдүрүлгүн 11 хуу улгатырган болгаш продукциянын бот-өртөөн дыка чигиткен.

Бузуңдулар чырынын талазы-биле ажилчыларнын өрткитг инициативазынын түңнелинде бүдүрүлгө болза, металл хереглээринин та-лазы-биле боттарынын хереглелдерин 95 хуу халдырган.

Чарышка бедик көргүзүлгени бүдүрүлгө пландарын ай санында-ла ажык күөсөдип турар «Марича» деп пөс-таавы комбинатынын коллектив чедип алган. Амгы үлө ук комбинат болза, эң кийишарын продукциянын 99 хуу кылдыр бүдүрүп үндүрүп турар.

Болгар улустун национал байырлалын демдеглээр-биле пөс-таавы фабриказынын бир бригады «Буря» деп хей станоктуг ажилче чүмү-биле шилчээр. Ол фабриканын аныктары болза, Сталинны шанналдын Лауреады Ворошинын үлөгери-биле бүдүрүлгенин бедик культуразы болгаш продукциянын кончуг эки шынары дээр демиселдиг эгелээр. Фабрика болза, кончуг эки шынарын продукциянын ам 98—99 хуу бүдүрүп үндүрүп турар болгаш чуртун мураккы бүдүрүлгелеринин санынче депшээр. (СЭТА).

Германиянын демократтыг республиказында үлөтүр тудугларынын чедишкени

БЕРЛИН. Германиянын демократтыг республиказында тайбын үлөтүр тудуглары чедишкенин биле боттанып турар. Эрги үлөтүрүн бүдүрүлгелеринин чаартышкыны-биле чергелештир чаа тудушкун чоруп турар. 1951 чылдын баштайгы чартык чылында республиканын үлөтүр тудуунга эрткен чылдын ол-ла үзүнгө болаарга 60 хуу хей хөрөнгө салдыган. Оон-биле металлургия үлөтүрү бүгү үлөтүрүн капитал салышкынын 30 хуузу алган; энергетик, хөмүр-даш болгаш химия үлөтүрлерге ол ышкаш дыка хей капитал салышкынын кирген. (СЭТА).

Америк монополиялар бразилия улусту үптөп турар

МОНТЕВИДЕО. «Империис Пуллар» деп бразил солун Бразилияда америк монополияларнын тергилдигинин дугайында чүлөдү парлаан, ук чүлгө бразил экономика-нын бүгү адырларынын талазы-биле американын кызыгар чок элээшкенин дугайын херечилеп турар чижектерин көргүскөн.

Солунун демдеглел турарын ёзугаар алырга, дарудазынын үлөтүрү Моргантин, Рокфеллерин, Дюпонун сан-хөө бөлүктөрүнүн холунда туруп турар. Бразилияда чылдын-на аажылатынп турар дерт миллион тонна нефтинин 3940 муң тонназын колдуунда америк монополиялар Бразилияга кинир сеертип эккеп туралар. Ол-ла үлө чуртта дыка хей хемчээлгид нефть курлаавы бар болуп турар, ынчалза-даа американнар ук нефтин тып ажылаарыга шактып ужураштырып туралар. Бразилияда бүдүрүп үндүрүп турар 1.700 муң киловатт-шак электрэнергиянын бүдүн чартык миллионун ий-ле америк монополия контролдап турар. Америк трестинин контролоуп адаанда Бразилиянын бүгү далган чуурап бүдүрүлгезинин 85 хуузу туруп турар.

Бразилиянын бодундан үптөп алган америк капиталды бразил экономикаже салып кирилгези чылдын-на көөдөп турар.

Бразил ажилчы чоннарын араатангы байдал-биле мөлчүп дарлап турган, америк компаниялар болза, канчаар-даа аажок хей хемчээлгид кончааларын ап туралар. Чүлгө эрткен чылын америк нефть компаниялары 626.518 муң ашка арыг кончааны алган турда, а ол-ла үлө 11 муң бразил ажилчынарга ук компаниялар чүлгө 250 миллион круэйро (ашка) нинти ажал төлөви берген болуп турар. (СЭТА).

Харысалгалыг редакторнун хүлээлгезин күөсөдип турар Б. Д. ХОЕМЕЙ.

РЕДАКЦИЯНЫН АДРЕЗИ: Кызыл Шетинин кудумчузу, бажы, 7. ТЕЛЕФОННАРЫ: Харысалгалыг редакторнун 2—82; харысалгалыг редакторнун оралкызынын, партия амыдыралынын, культу-литература болгаш уруу-чүл илдистеринин—3—88; харысалгалыг секретарынын, пропаганда болгаш агитация, көдө ажил-агый, үлөтүр болгаш транспорт, чааа илдистеринин—3—88; иштиги информация, бухгалтериянын—3—88.